

HISTORIA DI JEPHTE

van **CARISSIMI**

MADRIGALEN van **MONTEVERDI**

door **KAMERKOOR QUARTNA**

twee sonates en cantates van **HÄNDEL**
 door ensemble **LES GOÛTS RÉUNIS**

m.m.v.

Hans Timmermans

Bianca Lenssen

Sigurd van Lommel

Marc Bökkerink

Goedeliève Serpenti

Veronique Meuffels

muzikale leiding **Martine des Tombes**

Kerk St. Pieter-Boven

Ursulinenweg 4

8 juni 1997 15.00 uur

& *Les Goûts réunis*

De organisatie van dit concert werd mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van ...

* **DE PROVINCIE LIMBURG**

* **DSM FONDS voor SOCIALE INSTELLINGEN**

* **SNS BANK**

* **BRAND BIERBROUWERIJEN**

* **MACINTOSH**

* **ENCI**

... en de **adverteerders** in dit programmaboekje.

... Hiervoor onze hartelijke dank

Secretariaat Quartna: St. Willibrordusstraat 11
6212 CA Maastricht
Telefoon: 043-3250411

UITVOERENDEN

Solisten

Sopranen:	Bianca Lenssen Goedelieve Serpenti Veronique Meuffels
Tenor:	Hans Timmermans
Alt:	Sigurd van Lommel
Bas:	Marc Bökkerink

In Historia di Jephthe:

Jephthe	tenor	Hans Timmermans
Filia	sopraan	Bianca Lenssen
Historicus altus		Sigurd van Lommel
Historicus basso		Marc Bökkerink
Historicus canto		Veronique Meuffels
Historicus soprano		Goedelieve Serpenti

Dirigent

Martine des Tombe is sinds twee jaar dirigente van Quarta. Zij studeerde piano bij Avi Schönfeld aan het conservatorium Maastricht. Momenteel studeert zij koor-directie bij Daniël Reuss aan het Conservatorium in Amsterdam, waar zij ondermeer repetitor is van het Nieuw Amsterdams Koor en dirigent van het Vocaal Ensemble Alkan.

Verteller van Jephthe's gelofte: Woody Laurens

LEESKAMER VAN MAASTRICHT

In en verkoop van boeken
prenten - schilderijen
tevens complete bibliotheken en inboedels

**BOEKHANDEL - ANTIQUARIAAT
PRENTEN - KUNST**

Maastrichter Heidenstraat 1
6211 HV Maastricht
Tel: 043 - 3258872

"De eenvoudige kunst van het genieten"

**HOTEL
BOTTICELLI**

Hotel Botticelli - Papenstraat 11 - 6211 LG Maastricht (NL) - Telefoon **31 (0)43 352 63 00 - Fax 352 63 36

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8-10

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 325 19 78

Ensemble Les Goûts Réunis :

Les Goûts Réunis bestaat sinds 1992. Het is een ensemble dat zich richt op het uitvoeren van barok- en vroegklassieke muziek. De instrumentalisten spelen op kopieën van instrumenten uit die tijd. Les Goûts Réunis geeft regelmatig kamermuziekconcerten in Zuid-Nederland, en heeft enkele keren speciale projecten met koren verzorgd. Vaak worden gastsolisten uitgenodigd hun medewerking te verlenen. Vandaag bestaat de bezetting uit:

Annalies Havelaar	- traverso
Anja Hendrixx	- klavecimbel
Jasper van Merwijk	- barokhobo
Trudy Straus	- cello
Regina Albanez	- theorbe

Kamerkoor Quartna

Het eerste optreden van het Maastrichts Kamerkoor Quartna vond plaats in 1989 tijdens het festival voor kleine koren en ensembles in Goes. Sindsdien heeft het koor veel kleinere a-capella-optredens en enkele grotere concerten met instrumentalisten verzorgd, waaronder thematisch programma's rondom de Bach kantate 131 "Aus der Tiefe" en the Funeral Music van Purcell. Kamerkoor Quartna bestaat uit:

Sopranen: Marijke Berger, Regine Dittrich, Jeanette Eisses, Elise de Geus, Lia Harmsen, Irene Levy.

Alten: Karin Bijsterveld, Marleen Doensen, Maud Hamers, Paulien Kuipers, Nelly Kuys. Maria Lemmens.

Tenoren: Arnold van Alphen, Jan-Dieter vd Berg, Tom Brinckman, Peter de Jong, Wim Schouten, Jeroen Winkels.

Bassen: Rob Langendam, Rutger Lulofs, Joris Panhuysen, Jo Pasmans, Manuel Stoffers, Jos Verjans.

Mette Andersen

SIERADEN en ONTWERPEN

sint pieterstraat 38 6211 JN MAASTRICHT 043-3210236

SAUTER WIJNEN

FREGATWEG 46 B 6222 NZ MAASTRICHT TELEFOON 043-3637799 FAX 043-3634748

Leyser & Hermans
pianos / vleugels

Vrijthof 16a 6211 LD Maastricht tel (043) 3213761 fax (043) 3261312

*Olien van het vat
Huisgemaakte azijnen
Wijnen zonder krans
Steeleite servies
Betjeman & Barton Tea
Geurkaarsen
Diner a'emporter
Culinaire cadeau's*

St. Pieterstraat 15
6211 JM Maastricht
tel 043-325 55 65
fax 043-321 66 47

*maandag: 13:00-18:30
di tm za: 11:00-18:30
donderdag koopavond*

Programma-toelichting

1. Claudio Monteverdi (1567-1643)

Claudio Monteverdi is een van de belangrijkste vernieuwers in de muziekgeschiedenis en zondermeer de belangrijkste componist van zijn generatie. Hij is de eerste operacomponist (*Orfeo*, 1607) en ook de eerste 'organisator' van een groot orkest, dat hij nodig had voor de uitvoering van deze opera. Overigens sprak men toen niet van opera, maar van muziekdrama's (*dramma per musica*). Monteverdi was ook de laatste grote madrigalist. Hij schreef ruim tweehonderd madrigalen (meerstemmige wereldlijke liederen) en publiceerde acht boeken met madrigalen. Vanmiddag worden er twee opgevoerd uit het vierde boek. In beide gevallen zijn de teksten afkomstig van Battista Guarini. Monteverdi was een meester in het muzikaal uitdrukken van emoties. Hoe innig tekst en muziek zijn verbonden blijkt bijvoorbeeld uit de dissonant op '*dolorosa*' en uit de ritmische beweeglijkheid in het '*vivendo*', dat even later opklinkt.

2. George Frideric Händel (1685-1759)

Over de invloed die Carissimi op het componeren van Händel heeft gehad valt slechts te speculeren. Maar dat Händel het oratorium *Jephte* gekend moet hebben staat vast. En dat hij het waardeerde moge blijken uit het feit dat hij twee delen ervan gebruikt heeft voor eigen composities. Het "*Heu, heu mihi! filia mea*" van *Jephtha* vinden we als het recitatief "*He chose a mournful Muse*" terug in zijn *Alexander's Feast* en het slotkoor "*Plorate, filii Israel*" heeft hij benut voor het koor "*Hear, Jacob's God*" in het oratorium *Samson*.

De twee cantates die op het programma staan stammen waarschijnlijk uit de tijd dat Händel in Italië verbleef, tussen

Levy Consult

coach bij verandering, voor mens en organisatie

Drs. L. Levy

Papenstraat 1
6211 LG Maastricht
telefoon/fax
043 3212819

Deskundigheidsgebieden

- » Leiderschap en management
- » Personeelsbeleid
- » Teambuilding
- » Mondelinge communicatie
- » Zelfmanagement
- » Persoonsgerichte coaching

Josje Reuten-Scholte
BLOEMBINDERIJ
JOSJE REUTEN-SCHOLTE

ST. SERVAASKLOOSTER 22A MAASTRICHT TEL. 043 3210492

COBBEN
Supermarkt

Glacisweg 21-25 Maastricht
tel. 043 3213216

MUSIC HOUSE
DAAN SMIT

AKERSTR.18
MAASTRICHT
TEL:043-217428
RIJKSWEG Z.124
GELEEN
TEL.:046-754886

GEOPEND VAN HALF TIEN TOT ZES, MAANDAG GESLOTEN

Meer dan 75 keyboards op voorraad !!, vraag om een vakkundige demonstratie, ook voor een goede occasion hebben wij een goede kans.

november 1706 en februari 1710. Volgens zijn eerste biograf, Mainwaring schreef hij in die periode zo'n 150 cantates. Van "Languia di bocca lusinghiera" is slechts een gedeelte bewaard gebleven; waarschijnlijk ontbreekt een tweede recitatief en aria. De eerste maat van het eerste recitatief vertoont een opvallende gelijkenis met het begin van het solomadrigaal "Lamento d'Ariadne" van Claudio Monteverdi. Dat Händel niet alleen muziek van anderen dankbaar hergebruikte, maar ook zichzelf meermalen kopieerde blijkt eruit dat hij dit fragment herschreef als "Look down harmonious Saint" voor, alweer, Alexander's Feast, waar hij het uiteindelijk echter niet in opgenomen heeft.

Van "Mi palpita il cor" bestaan drie versies: één voor sopraan en basso continuo (b.c.), één voor sopraan, hobo en b.c. en de hier opgenomen versie voor alt, traverso en b.c. De muziek van de laatste twee versies is, op de toonsoort na, identiek, de eerste versie wijkt aanzienlijk af: het tweede recitatief en de aria zijn compleet anders. Waarom Händel van dit stuk drie versies heeft geschreven is onbekend; we weten niet voor welke gelegenheid of voor welke zangers en instrumentalisten ze geschreven zijn.

Händel heeft slechts twee sonates voor traverso en drie sonates voor hobo geschreven. Omdat traverso met name in Frankrijk een populair instrument was, zijn echter veel sonates die voor een ander instrument geschreven waren in Parijs gepubliceerd voor traverso. Beide sonates op het programma zijn daar voorbeelden van. De sonate voor traverso is een getransponeerde versie van een sonate die oorspronkelijk voor blokfluit geschreven was, en de hobo-sonate is ook als traversosonate gepubliceerd. Beide stukken hebben een Italiaans karakter, maar tonen ook duidelijk invloeden van andere stijlen. In de sonate voor traverso vallen franse invloeden te bespeuren, en in het derde deel van de hobosonate waart de geest van Henry Purcell rond.

PROGRAMMA

1. Claudio Monteverdi (1567-1643)

- * Cor mio, mentre vi miro
- * Anima dolorosa che vivendo

2. George Frideric Händel (1685-1759)

- * Sonate in b-klein
(traverso en basso continuo)

Largo - Vivace - Furioso - Adagio -
Alla Breve - Andante - A tempo di menuet

- * Fragment uit de cantate
Languia di bocca lusinghiera (fragment)
(sopraan, traverso, hobo en basso continuo)

recitatief - aria

- * Sonate in F-groot
(hobo en basso continuo)

Adagio - Allegro - Adagio -
Bourre angloise - Menuetto

- * Cantate: Mi palpita il cor
(alto, traverso en basso continuo)

recitatief (adagio, allegro) - aria -
recitatief - aria (allegro)

Korte onderbreking

3. Rechters/Richteren 11:29-40

Het verhaal van Jephthe's gelofte

4. Giacomo Carissimi (1604-1674)

Historia di Jephthe

(altus, tenor, basso, canto, chorus)

theorbe, clavecimbel, cello, orgel, violone

I	Historicus altus solo
II	Jephthe tenor solo
III	Chorus
IV	Historicus à 2
V	Basso solo
VI	Chorus
VII	Historicus canto solo
VIII	Historicus à 3
IX	Historicus basso solo
X	Filia
XI	à 2
XII	Filia
XIII	Chorus
XIV	Historicus altus solo
XV	Jephthe
XVI	Filia
XVII	Jephthe
XVIII	Filia
XIX	Jephthe
XX	Filia
XXI	Jephthe
XXII	Historicus à 4
XXIII	Filia/Eccho
XXIV	Chorus

3. Giacomo Carissimi (1604-1674)

Giacomo Carissimi werkte zijn hele leven als maestro di capella in het Collegio Germanico in Rome, destijds een belangrijke instelling van de Jezuïeten en centrum van de Contra-Reformatie. Hij weigerde in 1643 Monteverdi in Veneti op te volgen en sloeg ook een aanbod van het Brussels Hof af. Carissimi is een van de eerste componisten van (kerk)cantates en de grondlegger van het oratorium. Carissimi paste in de kerkelijke muziek een stijl toe die in Florence voor het theater was ontwikkeld. Dit leidde uiteindelijk tot de niet aan de liturgie gebonden dramatisch-religieuze kunst, waarvan het oratorium misschien wel de grootste vorm is. Het oratorium *Jephte*, geschreven rond 1645, is het belangrijkste van de zestien oratoria die van Carissimi bewaard zijn gebleven.

De tekst van het oratorium *Jephte* is ontleend aan het Oude Testament. Het boek *Rechters* verhaalt van de leger-leider *Jephte* die belooft om de eerste levende persoon die hij ontmoet, nadat hij het leger van de Ammonieten heeft verslagen, aan God te offeren. De tekst wordt vaak uitgelegd als een oud-testamentische prefiguratie op het offer van Jezus Christus aan het kruis. Opvallend in de oratoria van Carissimi is dat de rol van verteller vaak over meerdere stemmen wordt verdeeld. Zo ook in *Jephte*, waar alt, sopraan, bas en koor de rol van 'historicus' spelen. Ook Carissimi weet woord en muziek vaak perfect te verbinden. Zo wordt het slotkoor '*plorate filii Israel*' weergegeven door een dalend motief over vier tonen. Deze vorm staat sinds Monteverdi bekend als het zogenaamde *Lamento* (klaag) motief.

TEKSTEN

Cor mio, mentre vi miro

Cor mio mentre vi mori. Visibilmente mi trasformo in voi, e trasformato poi in un solo sospir, l'anima spiro. O bellezza mortale, O bellezza vitale. Poi ch si tosto un core per te rinasce, e per te nato more.

(Mijn liefste, als ik naar je kijk verander ik zichtbaar in jou. En aldus veranderd blaas ik mijn ziel uit in één enkele zucht. O dodelijke schoonheid, O vitale schoonheid. Want zo snel is een hart door jou herboren en eenmaal geboren sterft het om jou.)

Anima dolorosa che vivendo

Anima dolorosa. Che vivendo. Tanto peni e tormenti: quanto di e parli e pensi e miri e senti Amor spiri? Que sperì? Ancor di mori in questa viva morte? In quest'inferno. De le tue pene eterno? Mori, misera, mori! Che tardi più? Che fai? Perchè. mort'al piacer, vivi al martire? Perchè vivi al morire? Consuma il duol che ti consuma omai, di questa morte, che par vita uscendo. Mori meschina, al tuo morir morendo.

(Gepijnigde ziel, die tijdens je leven zichzelf zo kwelt. Als je hoort, spreekt, denkt, ziet of voelt, adem je dan liefde? Waar hoop je op? Blijf je in deze levende dood? In deze hel van je eeuwige kwellling. Sterf, ellendige, sterf. Waar wacht je op? wat doe je? Waarom als dood verlichting brengt, leven in lijden? Waarom leven om te sterven? Maak een eind aan de pijn die je verteert, aan deze dood die enkel leven lijkt. Sterf ellendige, maak een eind aan je dood)

Languia di bocca lusinghiera

(rec.)

Languia di bocca lusinghiera e bella. Ergasto innamorato
esso di qualche placido sorriso e d'accorte parole pascea
l'afflito amante, e contento di favori innocenti dava sfogo
alla fiamma in tali accenti.

(aria)

Dolce bocca labbra amate! Questo cor non catenato, pu
non brama libertà, perch bramo libertà. Ardi pian si pende
mori, io non amo questi ardori, che non son di crudeltà. (Da
capo: Dolce bocca...)

Mi palpita il cor

(rec.)

Mi palpita il cor nè intendo perch, nè intendo perchè? Agi-
tata l'alma è mia, nè so cos', nè, nè so cos'. Tormento
egelosia, sdegno, affannno e dolore, dame che pretendete?
Se mi volete amante, amante io sono; ma, oh Dio! non
m'uccidete, ch'il cor, fra tante pene, più soffrire non può le
sue catene.

(aria)

Ho tanti affani in petto, che, qual sia il più tiranno,
io dir nol so. So ben che do ricetta a un aspro e crudo af-
fanno, e che morendo io vò. (Da capo: Ho tanti affani...)

(rec.)

Clori di te mi lagno; e di te, o Nume, figlio di Citerea, ch'il
cor feristi per una che non sa che cosa è amore: ma se,
d'egual saetta, a lei feristi il core, più lagnarmi non voglio;
e riverente, innanti, al simulacro tuo, prostrato, a terra,
umil, devoto, adorerò quel Dio, che fè contento, e pago il
mio desio.

(aria)

Se un di m'adora la mia crudele, contento allora il cor sara.
Che sia dolore, che sia tormento, questo mio seno più non
saprà. (Da capo: Se un di m'adora...)

Historia di Jephthe

I Historicus:

Cum vocasset in proelium filios Israel rex filiorum Ammon
et verbis Jephthe acquiescere nolisset, factus est super
Jephthe Spiritus Domini et progressus ad filios Ammon vo-
tum vovit Domino dicens:

II Jephthe:

Si tradiderit Dominus filios Ammon in manus meas quicum-
que primus de domo mea occurrerit mihi, offeram illum
Domino in holocaustum.

III Chorus:

Transivit ergo Jephthe ad filios Ammon, ut in spiritu forti et
virtute Domini pugnaret contra eos.

IV Historicus a 2:

Et clangebant tubae et personabant tympana et proelium
commisum est adversus Ammon.

V Basso solo:

Fugite, cedite impii, perite gentes, occumbite in gladio.
Dominus exercituum in proelium surrexit et pugnat contra
vos.

VI Chorus:

Fugite, cedite impii, corruite et in furore gladii dissipamini.

VII Historicus:

Et percussit Jephthe viginti civitates Ammon plaga magna
nimis.

*"Laat nu de kat maar komen"
zei de dronken gevoerde kanarie*

CAFE DE PIETER

St. Pieterstraat 22
6211 JN Maastricht
043 - 3212 002

M.C. Rijsemus
vioolbouwer

Witmakerstraat 1
6211 JA Maastricht

Telefoon: (043)321 91 59
Telefax: (043)325 11 76

De beste keus in bladmuziek
en muziekliteratuur

RIJKS-50DENKAMP

*Elke afles in voorraad,
snelle bestelservice!*

Muziektechnische artikelen te koop
van 2e hand, muziek en
muziekliteratuur

Pb 10, NL 6200 AA Maastricht
Sint Jacobsstraat 5, Maastricht

Tel.: (31) 43 325 72 70

Fax: (31) 43 325 72 70

email: rsmp@worldonline.nl

VIII Historicus a 3:

Et ululantes filii Ammon facti sunt coram filiis Israel humiliati.

IX Historicus:

Cum autem victor Jephte in domum suam reverteretur, occurrens ei unigenita filia sua cum tympanis et choris praecinebat:

X Filia:

Incipite in tympanis et psallite in cymbalis. Hymnum cantemus Domino et modulemur canticum. Laudemus regem coelitum, laudemus belli principem, qui filiorum Israel victorem ducem redidit.

XI Chorus:

Hymnum cantemus Domino et modulemur canticum, qui dedit nobis gloriam et Israel victoriam.

XII Filia:

Cantate mecum Domino, cantate omnes populi, laudate belli principem, qui dedit nobis gloriam et Israel victoriam.

XIII Chorus:

Cantemus omnes Domino, laudemus belli principem, qui dedit nobis gloriam et Israel victoriam.

XIV Historicus:

Cum vidisset Jephte, qui votum Domino voverat, filiam suam venientem in occursum, prae dolore et lachrimis scidit vestimenta sua et ait:

XV Jephte:

Heu mihi! filia mea, heu decepisti me, filia unigenita, et tu pariter, heu filia mea, decepta es.

XVI Filia:

Cur ego te pater decepi et cur ego filia tua unigenita decepta sum?

XVII Jephthe:

Aperui os meum ad Dominum ut quicumque primus dedom-
o mea occurrerit mihi, offeram illum Domino in holocaustum. Heu mihi! filia mea, heu decepisti me, filia unigenita, et tu pariter, heu filia mea, decepta es.

XVIII Filia:

Pater mi, si vovisti votum Domino reversus victor ab hostibus, ecce ego filia tua unigenita, offer me in holocaustum victoriae tuae, hoc solum pater mi praesta filiae tuae unigenitae antequam moriar.

XIX Jephthe:

Quid poterit animam tuam, quid poterit te, moritura filia, consolari?'

XX Filia:

Dimitte me, ut duobus mensibus circumeam montes, ut cum sodalibus meis plangam virginitatem meam.

XXI Jephthe:

Vade filia mea unigenita et plange virginitatem tuam.

XXII Historicus a 4:

Abiit ergo in montes filia Jephthe et plorabat cum sodalibus virginitatem suam, dicens:

XXIII Filia:

Plorate colles, dolete montes et in afflictione cordis mei ululate! (Eccho: ululate!) Ecce moriar virgo et non potero morte mea meis filiis consolari, ingemiscite silvae, fontes et flumina, in interitu virginis lachrimate! (Eccho: lachrimate!) Heu me dolentem in laetitia populi, in victoria Israel et glori

a patris mei, ego sine filiis virgo, ego filia unigenita moriar et non vivam. Exhorrescite rupes, obstupescite colles, valles et cavernae in sonitu horribili resonate! (Eccho:resonante!)

Plorate filii Israel, plorate virginitatem meam et Jephte filiam unigenitam in carmine dolore lamentamini.

XIV Chorus:

Plorate filii Israel, plorate omnes virgines et filiam Jephte unigenitam in carmine doloris lamentamini.